

Л. Д. Коваленко,

учителька української мови та літератури комунального закладу
«Макиївський ліцей Ротмістрівської сільської ради»

ПОЕТИЧНИЙ САЛОН

СЦЕНАРІЙ ПОЗАКЛАСНОГО ЗАХОДУ ДЛЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Тема заняття: Елегія кохання Валентини Коваленко

Мета: розвивати естетичні почуття, здатність до сприйняття художнього слова; виховувати шанобливе ставлення до поезії, бажання плекати в собі щирі почуття кохання.

Обладнання: портретне зображення Валентини Коваленко, виставка книг поетеси, учнівські малюнки-ілюстрації до віршів про кохання; запис ліричної мелодії.

Двоє ведучих та три учениці-декламатори сидять за столами, декорованими квітами та осінніми листям у вазах; за окремим столом – учениця «Валентина Коваленко» (на столі аркуші паперу, книги, настільна лампа).

ХІД ЗАХОДУ

В поезії – я справжня.

Валентина Коваленко

Учениця – «Валентина Коваленко» (на тлі ліричної мелодії).

Книгу спогадів начиння

На думок верстат:

Витчу світ мрійливо-синій

У кохання сад.

Де цвіте зелена тиша

Поглядом твоїм

Й засоромив червень вишню:

Юністю впоїв.

Відбулося... І не будеш

Ти таким, як був.

А колись тривожив душу.

Все забув, забув.

Десь заніс життєвий вирій

Ключ твого тепла.

Й тільки серцем втрату мірять

Доля нам дала.

Відцвіла зелена тиша,

Та все юнь гука...

Червень донечку, мов вишню,

Ніжно доторка.

Учитель. Які ніжні і сумні поетичні рядки... Вони бентежать душу мрійливо-синім спогадом про втрачене у життєвому вирі кохання... Автор цього щирого поетичного зізнання – Валентина Коваленко.

Давайте завітаємо у поетичний «сад кохання», зрощений і виплеканий талановитою поетесою, прекрасною жінкою, нашою сучасницею і землячкою.

1-ий ведучий. Поезії Валентини Коваленко – це справжня магія жіночності, котра вбирає в себе тисячолітній плін буття української жінки. Її лірична героїня причащається і вічністю, і вірністю, і гріхом, проживаючи віки й епохи, злети й падіння, народжуючи і вмираючи...

2-ий ведучий. Валентина Коваленко дивовижно тонко передає інтимні почуття, частіше сумовиті, але завжди – прекрасні. В її віршах – така ніжність і така пелюсткова ласкавість!

I учениця-декламатор

Коли вплетуться зорі у пшеницю

І вечір залоскоче денну втому,

Іду до тебе чиста, мов криниця,

Іду назустріч щастю молодому.

Душа теплом аж міниться, іскриться,

Здавалось: весь би світ ним обігріла!

Нехай квітнуть зорі у пшеницях,

Щоби земля коханням прозоріла.

II учениця-декламатор

Твоєї стежки я не перейду,

Іди собі, бідо моя й надіє,

Весняний вітер сумніви розвіяв,

Мов скошену травичку молодю.

Іди собі, а я сльозу зрону,

Та й перейду убрид усі тривоги,

Й свого кохання тихий біль і стогін

Я на солодкий смуток заміню.

Ти не кохав, зате горіла я

В огні любові трепітнім, шаленим.

В душі твоєї була я безіменна,

В мою ж – ввійшло повік твоє ім'я.

Учениця – «Валентина Коваленко». Я пишу тільки про те, що сама прожила і відчувала. В поезії – я справжня...

Не різню вже де радість, де біль,

Що було, а що просто наснилось.

Я навік заблудилась в тобі,

Наче осінь в дощах заблудилась...

Сизий присмерк згаслих надій

Розсідлав невсипуці пориви.

Нашим щастям сад молодів...

Як струсили туманів гриви.

Його ніжно-тремтливий цвіт

(Є ж в любові ще й дні осінні), –

В інші весни повів твій слід,

Й тільки спогад в душі нетлінний.

III учениця-декламатор

Ти йшов собі...

В повітрі пахло глеєм

І вечір ноги в тишу умочив.

Незайману траву душі моєї

Твій погляд знову перетолочив.

І думалось,

Що все давно минуло,

Й любов сконала під років дощем.

Та ні ж, звелась!

Знайомий біль відчула.

Вона жила, бо їй боліло ще.

1-ий ведучий. Ліричний світ, у який уводить нас Валентина Коваленко, надзвичайно емоційний, ніжний, інтимний, звабливий, чутливо-жіночний. Її лірична героїня – глибоко-вразлива, з тонким чуттям краси внутрішньої і довоколишньої.

I учениця-декламатор

Своїм «люблю» порізав серця пучку,
Довірою зумів обплутать очі...
А я й не знала. Ти пішов негучно,
Як і прийшов. А серце кровоточить.
Той болю жар в собі я затушила
Й від хмизу сліз твоїх не загориться.
Ти вивіряв мене. В тобі ж, мій милий,
Зневірилась. Доволі вже кориться....

II учениця-декламатор

Отак пішли
Нічого й не сказавши,
Двох незнайомців
З себе вдаючи...
І тільки біль
Чи жаль якийсь, як завше,
В душі. Чи в журавлиному ключі?
Отак пішли
Безслідно і скрадливо,
Немов когось боялись розбудить.
Чи вітер втих?
Чи, може, в серці злива,
Кохання опустошивши сади?
Отак пішли
Несміло і невміло...
Чи ми собі
Наснилися були?
Хтось десь сміявся,
Щось комусь боліло...
Невже то нам
Нічого й не болить?

Учениця – «Валентина Коваленко». Закохалася я в першому класі – навіть у перший день, коли пішла в свою маленьку сільську школу, де було тільки три класи. Коли вже вдома мати питала, як було в школі, що сподобалося, то моїми першими словами були «хлопчик з довгими віями». Це був Толя Демченко. На жаль, минулого літа його спіткала передчасна смерть. До цього я ніколи не говорила надгробних речей, але коли в селі ніхто не міг і слова сказати, то я вирвалася в останній момент і від душі згадала цю унікальну, світлу людину.

III учениця-декламатор

Схололи жагучі вуста горобини
В шалених морозу вустах.
А так ще хотілось кохання краплину,
Та висохла крапля ота.
А так ще хотілось... Та висохли сльози,
Ущухли і болі, й пісні.
Стійка горобина в обіймах морозу
Червоною кров'ю на сніг.

I учениця-декламатор

Втерло сонце сльози останні
У верби з порижілих вік
Брунькувало чиєсь кохання
З соромливих чийхось щік.
І кульгали дими патлаті,
Щось терпке із собою несли.

Мов надії в обідраних платтях,
По душі моїй сумно брели.
Хтось щасливий дзвінкоголоссям
Світ оновлений обіймав...
Ти пішов... І лягла пільма,
А мені – що весна, що осінь.

II учениця-декламатор

Не жалій мене, чуєш, не треба,
Співчувань я твоїх не хочу.
Різні ми, як земля і небо,
Як зелені і карі очі.
Ми з тобою такі не схожі,
Як долина й висока круча.
Я до тебе – світанням гожим,
Ти до мене – дощем колючим.
Скільки весен в любові закута
Через грати жури й чекання,
Я вже вкотре тобою забута,
Виглядаю твого кохання?
Зеленіють хустки на вербах,
Зеленіють мої надії...
Не жалієш мене? Не треба!
Я забути тебе не вмію.

Учениця – «Валентина Коваленко». Я добре пам'ятаю своє перше освідчення. Я тоді вчилася в 10 класі в Макіївській школі. Мені весь час підкидав записки Сашко Селезень. В одній із них був вірш: «Ты не моя, я это знаю. Зачем я так тебя люблю? Зачем я мучаюсь, страдаю, зачем любовью в себе таю?...» Потім Сашка дуже довго не бачила. І років через 20 де б ми могли зустрітись? У тіткі моєї, в льоху. Я з чоловіком набираю посадкову картоплю і чую, як якісь два чоловіки купують картоплю собі. Сиджу зверху на картоплі в хустці, у куфайці, валянках, а чоловіки сновигають туди-сюди з мішками, і раптом залишаємося на самотині вдвох – він і я. І тут голос у льоху: «Валю, ти мене що – не впізнала?» Дивлюся – і падаю на тій картоплі. Тут він і сказав, що не він, а Пушкін написав цього вірша...

III учениця-декламатор

Свистом тишу цвіркун перетрушує.
Йду городом. Втікаю від втоми.
Вечір влекався дичкою – грушею,
Наче в серці далекий спомин.
Ти чекав. А вона все не шилася
Та роками німа розмова...
Я спішила до тебе...
Спішила все...
Й на єдине спізналася слово.

I учениця-декламатор

Думок вже давно зотліло
Непередерте просо...
Й любові стерня вціпіла
Не коле вже душу босу.
Розірване – тричі зшити
І розторочено тричі...
Тобою збуяло літо.
А в осінь тебе не кличу.

Учениця – «Валентина Коваленко». Коли були надруковані мої перші збірки: «З любов'ю», «Перевесла істин», «Приворот-зілля», людям особливо сподобалася любовна лірика, навіть деякі вірші були покладені на музику.

Пісня на слова В. Коваленко у виконанні учениці**II учениця-декламатор**

Коли, як п'явка, ссе самотність душу
І вітри розпачу зривають цвіт надії,
Тоді себе всміхнутися примушу
Й скажу: «Прости, я розлюбить не вмію!.
Тебе, мов зошит, думами гортаю,
І записат у нім себе волю,
Та гордість слабосилля проклінає
І перекреслює мої слова і мрії.

III учениця-декламатор

Ну чим мене твій погляд напоїв?
Із зілля був настоящий якого?
Що й досі в серці стогнуть солов'ї
У намаганні виплакати знемогу.
Що й досі літо губ твоїх терпких
Пульсує в душу ніжністю і болем...
А я все тчу надії рушники,
Хоч знаю: не простелить їх нам доля.

Учениця – «Валентина Коваленко». Кохання – це енергія, яка очищає і творить тебе... Спочатку у моїх віршах переважала тема нерозділеного кохання. До речі, саме страждання дає біль і наснагу до творчості.

Потім – це радість єднання. В поетичному світі з'являється той чоловік, який дає жінці відчуття її справжності. Мені потрібно було багато пережити та перстраждати, щоб зустріти людину, яка є в гармонії з моїм світом, як духовним, так і тілесним. Без тілесної втіхи людина не може повно відчувати себе щасливою. Красива еротика, якої раніше я соромилася, перейшла у мистецтво слова.

Почав мене з цілунку. Від небес. Й на вуст його палахкотливим вістрі. Я так боялась звабити себе...

I учениця-декламатор

Твій проріст – в крону кіс моїх і рук.
Мовчи... промовч слова,
допоки злюбю:
небесні
арона у
вуста
беру...
Щемить твій схлип, неначе гук... ще мить –
й дослухую себе вже
в тому згуці, –
перестигають
арона,
наче
ми,
І в розсип... між мартинцевих отав.
Промовч мене... ні
порухом не руши...
В порожнє небо
схлипнув
легко
п
т
ах...

Учениця – «Валентина Коваленко». Почуття пристрасті та кохання змінює світ навколо, навіть у кольорах. Раніше я була більш консервативною: чорний колір – це чорний, а білий – це білий. Це видно

було навіть з мого одягу. Коли я по-справжньому закохалася – змінилися і кольори довкола. Для мене стали прийнятними теплі барвисті відтінки. Мені захотілося жити!

II учениця-декламатор

Твоїх очей – щаслива повинь,
Що вийшла з берегів любові.
Очей моїх – таємна гать,
Оту щоб повинь перейнять,
Й не дасть в пориві їй жаги
мої
розмити
береги.

Учениця – «Валентина Коваленко». Що далі, то відчуваєш кохання дуже цінним і адресованим не всім у житті. Треба вміти любити, щоб зазирати в себе, пізнавати себе. Коли людина закохана – вона відчуває себе молодію, не помічає дріб'язку; в неї очі горять, вона вся горить...

Не приручай.
Хай буду, як була.
Вогонь-бо неприручений – жаскіший.
Підступна я
і дика, наче тиша.
Боїшся? Не сплю тебе дотла.
Ти будеш
мною просто жеворіть
в жданні нового спалаху спокуси.
Чому, спитай,
до жайворів горнуса?
Бо ти пізнаєш безсилий жайворів.
А я підступна,
дивна, дика, – інша.
Вогонь-бо не приручений – жаскіший.

Учениця – «Валентина Коваленко». Кохання – це крила, які піднімають тебе до будь-яких вершин і дають сили здолати всі перешкоди. Чим більше живу, тим більше переконуюся, що немає нічого ціннішого, ніж людські стосунки, любов. У кожному віці – різні прояви кохання, але воно завжди – найсвітліше, що дає натхнення. Бажаю всім бути щедрими на кохання.

Учитель. Ми сьогодні зробили лише крок у світ ліричної поезії Валентини Коваленко. Осягнути усю красу, ліричність, багатогранність, таємничість поетичного слова Валентини Коваленко можна, лише впустивши в своє серце

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Валентина Коваленко. Діймо за давньою приказкою: «Моя хата скраю – перший захищаю» URL: <http://www.kray.ck.ua/politika/postup-vladi/item/>
2. Коваленко В.М. З любові. Черкаси: ІНЛЕС.1993.56 с.
3. Коваленко В.М. Приворот-зілля. Київ: Гранослов.1997. 73 с
4. Коваленко Валентина Михайлівна URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
5. Невигадані історії: Валентина Коваленко URL: <http://vikka.ua/nevigadani-istorii/28425-nevigadan-stor-valentina-kovalenko.htm>
6. Поетеса Валентина Коваленко – діва із дива URL: <http://modna.ua/intervyu/poetesa-valenty-na-kovalenko-diva-iz-dyva>